

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio tertia. Vtrum suffragia facta pro aliquo ipsi soli valeant, & non aliis pro quibus non fiunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

placio cognouerunt, ante illum iudicis iusti conspectum orationis suae meritum quasiari refugium.

13 Ad primum arg. in oppositum dicendum, quod ibi accipitur damnatio largè pro quacumq; punitione, vt sic includat etiam penam purgatorii: dicitur etiam aliquis quondam damnatus ad certam penam pecuniariam soluendam vel ad aliquod supplicium sustinendum, quauis talis damnatio non sit ad mortem.

14 Ad secundum dicendum quod non est simile de damnatis & beatis, quia beati bene participant cum viuèntibus in charitate in qua fundatur valor suffragiorum, sed existentes in inferno à tali communicatione præclusi sunt, & iterum quantum beati de bonis quae uiuentes faciunt laetentur, & sic aliquid gloriae accidentaliter eis accrescat, illud tamen non est propter aliquem fructum suffragii quem percipiunt, sed propter perfectam charitatem quam habent, per quam congaudent omni homini beato.

15 Ad tertium dicendum quod aut Traianus fuit vitae miraculose restitutus, & tunc remissionem peccatorum consecutus est, nec prius erat sententia finali dānatus, sed conditionaliter. Vel dicendum quod illud fuit singulare priuilegium diuinae gratiae, quod non est trahendum ad consequentiam, quia de lege communi fit oppositum. Ad illud de Machario, dicendum quod non aliter iuabatur damnari per preces Macharii, vt ibidem dicitur, nisi quia mutuo se videbant in tormentis, de hoc non poterant habere verum gaudium nisi falsum & phantasticum, sicut solatium miserorum est socios videre in pœna, sicut daemones gaudere dicuntur quando homines ad peccata pertrahunt: pœna tamen inflicta tam hominibus damnatis quam daemionibus in nullo minuitur.

QUESTIO TERTIA.

Vtrum suffragia facta pro aliquo ipsi soli valeant, & non aliis pro quibus non fiunt.

Tertio quaeritur vtrum suffragia facta pro aliquo ipsi soli valeant, & non aliis pro quibus non fiunt. Et videtur quod nō, quia in litera dicitur ex verbis Aug. quod suffragia profunt illis mortuis qui cum viuerent meruerunt vt talia possent eis prodesse post mortem, sed multi pro quibus suffragia non fiunt magis meruerunt vt suffragia possent eis post mortem prodesse quā meruerunt multi pro quibus suffragia fiunt, ergo videtur quod suffragia magis profunt aliquibus pro quibus non fiunt, quā illis pro quibus fiunt.

2 Item spiritualia sunt magis communicabilia quā corporalia, sed aliqua corporalia exhibita pro aliquo specialiter, tantum vel magis profunt aliis pro quibus nō exhibentur (sicut lectio quae legitur pro aliquo specialiter prodest non solum illi, sed omnibus audientibus, & magis illis qui habent meliorem intellectum. Similiter lumē positum in mensa ad reuerentiam alicuius prodest omnibus astantibus & magis illis qui habent meliores oculos) ergo fortiori ratione suffragia quae sunt quaedam spiritualia profunt nō solum illis pro quibus fiunt, sed omnibus aliis qui sunt capaces suffragiorum, & magis illis qui sunt melius dispositi.

3 Item Hieronymus dicit, quotiens pro centum animabus psalmus vel missa cantatur, tantum prodest cuilibet quantum si pro quolibet caneretur, sed missa vel psalmus non amittit valorem suum per hoc quod pro vno specialiter dicitur, ergo nō solum prodest illi pro quo dicitur, sed pluribus aliis.

4 IN contrarium arguitur, quia nihil fit frustra in ecclesia, sed si suffragia facta specialiter pro aliquo tantum prodesse aliis quantum illi pro quo fiunt frustra fierent pro aliquo specialiter, & tamen fiunt secundum consuetudinem ecclesiae, ergo &c.

5 **R E S P O N S I O.** Circa quaestionem istam sunt tres modi dicendi, quorum duo primi sunt ad inuicem oppositi, tertius autem nititur concordare vtrumq;. Primus modus est, quod suffragia facta pro aliquo specialiter, non solum valent ei, sed etiam aliis, & plus illis qui magis sunt dispositi ad suscipiendum fructum suffragii: & rationes huius opinionis hōstrae sunt in arguendo ad quaestionem.

6 Secundus modus est quod suffragia solum profunt illis pro quibus fiunt & non aliis. Et ratio huius est duplex. Prima est, quia iustitia humana exēplata est à diuina

sed secundum iustitiam humanā si aliquis soluar debitorum pro aliquo alio, ille solus liberatur pro quo debitum soluitur & nullus alius, ergo secundum iustitiam diuinā ille pro quo fit suffragium ad soluendum debitum pœnae solus liberatur & non alius, ergo illi soli, & nulli alii prodest. Secunda est, quia sicut satisfacit viuens pro viuo ita viuens pro mortuo, sed quando viuens satisfacit pro viuo satisfactio illa solum prodest illi pro quo fit, ergo similiter quando viuens satisfacit pro mortuo, satisfactio solum prodest illi pro quo fit & non aliis, ergo &c.

7 Tertius modus concordans vtrumq; est talis, quod valor suffragiorum est duplex. Vnus est gaudium vel consolatio quā habent omnes existentes in charitate de aliquo bono opere: quia charitas congaudent omni veritati, vt dicitur. 1. Cor. 13. & sic suffragium plus valet illi qui plus habet de charitate, dato quod pro eo non fiat, quia ratione maioris charitatis magis congaudet. Alius valor est per modum satisfactionis & recompensationis alicuius pœnae, & sic suffragium nō valet nisi illi ad quem applicatur per intentionem satisfaciens, quia fructus alicuius operis cuius operans est dominus & qui totus cederet in utilitatem operantis, nisi per eius intentionem in alium transferretur nō prodest nisi illi in quem operans ipsum transfert, sed opus suffragii est huiusmodi, quia procedit ex libero arbitrio quod homo est dominus suorum actuum: totus etiam eius fructus esset operantis nisi in alium ipsum transferret, ergo tale suffragium non prodest ad satisfactionem pœnae nisi illi cui applicatur per intentionem facientis.

8 Et hic modus nihil cōtinet dubium nisi vnum, hoc scilicet, quod ille qui est in maiori charitate plus gaudeat de suffragio facto pro aliquo quā gaudeat ille pro quo fit, hoc enim vno modo est verū & alio modo est falsum: suffragium enim est bonum faciētis inquantū est actus eius bonus reddens ipsum bonum & laudabilem & Deo acceptum, & est bonū eius pro quo fit inquantum pro eo satis facit. Quantum ad primam bonitatem plus gaudet de suffragio ille qui est in maiori charitate quā ille pro quo fit, quia cum illo modo suffragium nō sit magis bonū vnus deficiat quā alterius, sed sit bonum solius facientis, de eo tanquam de aequali bono plus gaudet ille qui plus habet de charitate, sed quantum ad secundum valorem, cum ille valor sit bonum illius solus pro quo fit, & vnicuique est magis amabile bonū proprium quā alienum, ideo quantum ad illam considerationem plus gaudet de suffragio illo pro quo fit existēs in minori charitate quā ille pro quo non fit dato quod ille sit in maiori charitate.

9 **A D** primum argu. in oppositum dicendum quod dictum Augustini est intelligendum conditionaliter, scilicet quod suffragia illis profunt post mortem qui meruerunt in hac vita quod eis possent prodesse, si tamē pro eis fiant: si autem non fiant pro eis, sed pro aliis non oportet quod eis magis profint quāuis magis meruerunt, quia nō meruerunt quod eis prodesse nisi pro eis fierent.

10 Ad secundum dicendum quod lumē corporale & vox doctoris agunt ex necessitate naturae & non secundum intentionem applicantis lumē vel proferentis vocē, & ideo quilibet praesens fructum vtriusq; recipit plus vel minus secundum quod est magis vel minus dispositus, & non solum ille pro quo talia applicatur vel ponuntur, sed valor suffragii quantum ad expiationem pœnae nō transfertur in aliquem nisi secundum quod applicatur per intentionem operantis, & ideo solum illi prodest cui applicatur. Et si dicitur quod pauperes pro quibus non fiunt talia suffragia secundum hoc sunt deteriores conditionis quā diuites pro quibus dicta suffragia fiunt, quod videtur esse contra illud Luc. 6. beati pauperes quoniam vestrum est regnum caelorum. Dicendum quod nihil prohibet diuites quantum ad hoc esse meliores conditionis quā pauperes, sed simpliciter pauperes propter Christum sunt meliores conditionis, tum propter maius meritum vitae aeternae quod incomparabiliter excedit expiationem pœnae, tum quia caminus paupertatis hic eos ieiunos purgat, quāuis multo tempore quā quocumq; pœna purgatorii purget diuites etiam paucō tempore.

11 Ad tertium dicitur quod illud Hieron. potest intelligi quantum ad effectum acceptationis & congratulationis seu

Ceter. in
opul. de ces.
lib. missa.
g. a. scol.
quodlib. 10.
maior. 4.
di. 45.

seu consolationis quam habent omnes defuncti in charitate existentes de missa vel alio suffragio in quantum est bonum opus ipsius facientis & ad honorem Dei, sed non est æqualis valoris quantum ad effectum satisfactionis vel liberationis à pena: quia cum valor vnus misse finitus sit, impossibile est quòd pluribus distribuatur ita quòd quilibet habeat totum, sed oportet necessario quòd valor diuidatur in plures, ex quo pro pluribus fit, propter quod missa dicta pro pluribus non tantum prodest cuilibet si cut si fieret pro ipso specialiter.

QVÆSTIO QVARTA.

Vtrum sancti cognoscant orationes nostras quas ad eos dirigimus.

Quarto queritur vtrum sancti cognoscant orationes nostras quas ad eos dirigimus. Et videtur quòd non, quia sancti perfectiores sunt in charitate quàm essent dum hic viuerent, sed quanto quis est in charitate perfectior, tanto magis subuenit proximo in necessitatibus suis, ergo si sancti cognoscerent necessitates nostras & defecus quos in oratione exprimus magis essent parati nobis subuenire quàm amici viuentes: hoc autem non experimur, ergo videtur quòd non cognoscant nostras orationes.

2. Item orationes nostras sunt quoad quod solum mentales, sed solus Deus nouit occulta cordium, ergo videtur quòd scitem tales orationes sancti non cognoscant.

3. Item super illud Esaię. 54. Abraham nesciunt nos, dicit glossa Augu. quòd mortui etiam sancti nesciunt quid agunt viuentes etiam eorum filii, nesciunt igitur orationes viuentium. Et idem videtur dicere Augu. in libro de cura pro mortuis agenda.

4. IN contrarium est quod dicit Raphael Thobię. 12. Quando orabas cum lachrymis & sepeliebas mortuos ego obtuli orationem tuam domino.

5. Item si sancti orationes nostras nescirent, per consequens nescirent necessitates nostras, & ita pro eis amouendis non orarent, hoc autem falsum est & contra scripturam secundi Machabę. 15. vbi dicitur: Hic est qui multum orat pro populo & pro ciuitate sancta, Hieremias propheta. & 2. Petri. 1. ca. vbi dicitur: Dabo operam frequenter habere vos in memoriam post obitum meum, &c.

6. **R E S P O N S I O.** Circa cognitionem istam faciendā sunt duo. Primum est vtrum debeamus orationes nostras ad sanctos dirigere. Secundum est vtrum sancti illas orationes cognoscant.

7. **Q**uantum ad primum dicendum est quod conueniens est quòd orationes nostras dirigamus ad sanctos. Cuius ratio est, quia secundum Dionys. lex diuinitatis est infima per media ad suprema reducere, sed quantum ad dona gratiæ beati sunt media inter deum & viatores, ergo eis median tibus viatores debent reduci in deum, & quia illa reductio non est per actiones nostras coactas, sed libera quæ solæ sunt deo acceptæ vt remunerandæ pro beatitudine, ideo decet vt viatores vota sua & orationes dirigant ad sanctos, vt eis mediantibus & sua intercessione tuantibus bonitas diuina refundatur in viatores. sunt autem sancti orandi à nobis non solum maiores sed etiam mediocres & minores propter quinq; rationes. Prima, quia aliquis quandoq; habet maiorem deuotionem ad minorem sanctum quàm ad maiorem, ex deuotione autem dependet effectus orationis. Secundò ad tollendum fastidium, quia assiduitas eiusdem rei fastidium parit: per hoc autem quòd alternatim diuersos sanctos oramus quasi in singulis nouus feruor deuotionis excitatur. Tertio, quia quibusdam sanctis datū est in aliquibus spiritualibus casibus patrocinari, vt sancto Antonio ad extinguendum ignem qui dicitur infernalis, & quibusdam aliis sanctis in aliis spiritualibus infirmitatibus. Quarto vt omnibus exhibeatur à nobis honor debitus. Quintò, quia orationibus plurium quandoq; impetratur quod non impetraretur oratione vnus. Valet autem nobis sanctorum intercessio, quia quauis non sint in statu merendi nec pro se nec pro nobis proprie, sunt tamen in statu impetrandi aliquid nobis ex liberalitate eius quem orant. f. Dei cui sunt acceptissimi: unde non bene apparet quòd à sanctis aliquis valor redundet in nobis per modum satisfactionis, vel meriti proprie dicti, quia illa satisfactio

vel meritum non potest esse per opera quæ nunc faciunt dum sunt in beatitudine, quia nec sunt in statu merendi, nec faciunt opera pœnalia per quæ sola proprie fit satisfactio, vt visum est prius, nec illa satisfactio vel meritum potest esse per opera quæ fecerunt dum viuerent, quia opus bonum quod non transfertur per operantem in alterum dum actualiter operatur non est postea transferibile, quia iam translatum est in aliquem, puta in facientem, igitur opera quæ fecerunt sancti dum viuerent non possunt postea transferri in nos ita vt valeant nobis per modum meriti vel satisfactionis. Restat ergo vt orationes sanctorum solum nobis valeant per modum liberalis & gratæ impetrationis, & hoc modo nobis semper valent quotienscumq; orant pro nobis postulando simpliciter aliquid fieri pro nobis: quia cum voluntas eorum sit totaliter conformis voluntati diuinæ, nihil volunt fieri circa nos nisi quod Deus vult fieri. Illud autem quod Deus vult fieri voluntate consequente quæ est voluntas simpliciter semper fit. Nec tamen frustra orant pro nobis, licet non orent nisi illud quod sciunt deum velle: quia sicut effectus naturales qui volente Deo eueniunt non eueniunt nisi mediantibus causis secundis, non propter inefficiam potentie diuinæ sed propter ordinem rebus diuinitus institutum, sic beneficia diuina descendunt in nos mediantibus beatis tam angelis quàm animabus sanctis non propter defectum diuinæ misericordie, sed propter ordinem diuinum considerandum quo Deus vult bonitatem suam communicare inferioribus per superiores. Et sic patet primum.

8. **Q**uantum ad secundum vtrum sancti cognoscant orationes nostras quas ad eos dirigimus, intelligendum est quod in beatis tam hominibus quàm angelis ponitur triplex cognitio. f. naturalis, beatifica, & quædam media quæ est reuelatoria. Si queratur de prima cognitione an per tales beati cognoscant orationes nostras. Dicendum est quod non, saltem animæ separatæ, quia de angelis dictum fuit in 2. lib. quid cognoscant de cogitationibus nostris, & hoc patet dupliciter. Primum, quia naturalis cognitio animæ separatæ, non est perfectior quàm naturalis cognitio eiusdem animæ coniunctæ, alioquin fugiendum esset animam vniri corpori si ex eius vnione ipsa efficeretur imperfectior, sed anima coniuncta corpori non cognoscit naturali cognitione cogitationes cordium, nec exteriora facta absentium, ergo similiter anima separata non potest cognoscere cognitione naturali orationes nostras mentales, nec vocales viuorum absentium. Secundò, quia naturalis cognitio animæ separatæ, communis est bonis & malis, sed mali non cognoscunt, nec cogitationes, nec facta viuorum, sicut dicit beatus Greg. sumens argumentum de anima diuinitis epulonis quæ ignorabat statum & facta fratrum suorum, ergo nec animæ beatorum cognoscunt cognitione naturali facta vel cogitata viuentium. Si autem queratur, an beati, cognitione beata cognoscant orationes nostras mentales vel vocales. Dicendum est quòd non, quia illa quæ quandoq; cognoscuntur & quandoq; non, non pertinent ad cognitionem beatam, sed cognitio si quam habent beati de orationibus nostris mentalibus vel vocalibus non semper est in eis, quia antequam oremus eas non præcognoscunt, nec aliquis ponit quòd talis cognitio sit semper in eis: quia si cognitio talium esset semper in eis eadē ratione & cognitio omnium aliorum particularium contingentium, & sic non indigerent quòd aliquid eis reuelaretur quod falsum est, cum angeli qui non sunt animabus inferiores per reuelationem purgentur à nescientia multarum rerum, vt patet per Dionysium. 6. cap. celest. Hierar. ergo talis cognitio non est beata, minor iam patet, sed maior probatur: quia cognitio beata est vna cognitio semper manens & respectu vnus principalis obiecti semper eodē modo se habetis, & ideo impossibile est quòd per eam aliquid de nouo cognoscatur nisi sit aliqua mutatio in obiecto re præsentante, vel in ipsa operatione vel in vtroq;. Constat autem quòd in obiecto nulla potest esse mutatio, nec in actione quin sit alia secundum numerum, nisi forte secundum intentionem mutaretur: in simplicibus enim formis non inuenitur aliquod genus mutationis, mutatio autem secundum intentionem non est in beatitudine, alioquin beatitudo essentialiter augeretur quod nullus ponit, & si esset non sufficeret ad hoc quòd aliquid de nouo cognoscere